

SAŽETAK PRESUDE

ÖZEL I DRUGI protiv TURSKE PRESUDA OD 17. STUDENOG 2015. ZAHTJEVI BROJ 14350/05, 15245/05, 16051/05

Domaća tijela propustila su pravodobno utvrditi odgovornost za smrt žrtava potresa

❖ ČINJENICE

Predmet se odnosi na jedan od najrazornijih potresa koji je tijekom kolovoza 1999. godine potresao Tursku. U tom potresu smrtno je stradalo oko 17.000 ljudi. Epicentar potresa bio je u gradu Izmit. Međutim, zbog visoke magnitude potresa (7.2 stupnjeva po Richteru) potresom je ozbiljno bila zahvaćena cijela pokrajina Kocaeli inače poznata po seizmičkim aktivnostima te tako i grad Çinarcik u kojemu su smrtno stradali članovi obitelji podnositelja. Smrt je nastupila urušavanjem zgrada koje je izgradilo trgovačko društvo V.G. Arsa Ofisi. Protiv petero zaposlenika tog trgovačkog društva pokrenut je kazneni postupak zbog sumnje da su prouzročili smrt žrtava jer je do urušavanja zgrada došlo zbog loših materijala korištenih pri građenju. Podnositelji su sudjelovali u navedenom postupku koji je rezultirao donošenjem osuđujuće presude protiv dvojice okrivljenika, dok je u odnosu na ostale nastupila zastara.

Tijekom 1999. i 2000. godine, neki od podnositelja pokrenuli su protiv trgovačkog društva V.G. Arsa Ofisi parnične postupke radi naknade štete u kojima im je na koncu dosuđena naknada štete u različitim iznosima.

Pozivajući se na članak 2. Konvencije, podnositelji se prigovorili kako je došlo do povrede prava na život zbog smrti članova njihovih obitelji uslijed potresa. Nadalje, u odnosu na kazneni postupak, podnositelji su istaknuli i navodnu povredu prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije) i prava na učinkovito pravno sredstvo (čl. 13. Konvencije). Pozivajući se na čl. 1. Protokola 1. podnositelji su prigovorili na povredu prava na mirno uživanje vlasništva.

❖ OCJENA SUDA

U odnosu na članak 2. Konvencije

Sud je istaknuo kako čl. 2. Konvencije državama članicama nameće obvezu poduzimanja mjera nužnih za zaštitu života pojedinaca koji žive na njihovom teritoriju, čak i u slučaju prirodnih katastrofa (vidi presudu [Budayeva i drugi protiv Rusije](#)).¹

U vezi s obvezom države članice da spriječi katastrofe i zaštiti svoje građane, Sud je objasnio kako se ova obveza osobito odnosi na usvajanje mjera koje će osigurati da domaća tijela na odgovarajući način reagiraju na neočekivane prirodne pojave kao što su potresi. Takve preventivne mjere obuhvaćaju plansko građenje i cjelokupnu kontrolu nad urbanističkim razvojem. U konkretnom slučaju, Sud je primijetio da su domaća tijela bila svjesna rizika od potresa koji je postojao u pokrajini Kocaeli, poznatoj po seizmičkim aktivnostima. Stoga su domaća tijela nadležna za izdavanje građevinskih dozvola imala ključnu ulogu i odgovornost

---

¹ zahtjevi br. 15339/02, 21166/02, 20058/02, 11673/02 i 15343/02

u prevenciji rizika uzrokovanog potresom. Međutim, Sud je utvrdio kako je taj dio zahtjeva, koji se odnosio na odgovornost navedenih tijela, podnesen izvan šestomjesečnog roka te ga je odbacio sukladno čl. 35. st. 1. Konvencije.

U vezi s kaznenim postupkom, Sud je primijetio kako je isti trajao više od 12 godina.

Iako je ovaj predmet bio složen, samo je protiv pet osoba podignuta optužnica, a nalazi i mišljenja vještaka izrađeni su već na početku samog postupka. Protiv dvojice okrivljenika donesena je osuđujuća presuda, dok je u odnosu na preostalu trojicu nastupila zastara. Sud je zaključio da je kazneni postupak predugo trajao jer radnje nisu poduzimane promptno. Zauzeo je stav da su domaća tijela trebala voditi računa o važnosti istrage tijekom koje su trebala pravovremeno utvrditi odgovornost i okolnosti uslijed kojih su se zgrade urušile te tako izbjeći toleriranje ili prikrivanje nezakonitih radnji. Shodno tome, Sud je utvrdio kako je došlo do povrede prava na život nastale smrću članova njihovih obitelji uslijed potresa.

U odnosu na ostale navodne povrede Sud je istaknuo kako ne postoji potreba za ispitivanjem istih s obzirom da su sva najvažnija pravna pitanja ispitana u okviru povrede prava na život.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

Sud je podnositeljima na ime naknade nematerijalne štete dodijelio ukupan iznos od 120.000 eura. Pojedinačni iznos od 4.000 eura na ime troškova postupka dodijelio je dvama podnositeljima.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.